

**Анализ на данните, получени от системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF)
за месец май 2020 г.**

Общият брой нотификации за месец май 2020 г. е 227. Сигналите в категория храни са най-много – 202, за фуражите – 17, а за материалите в контакт с храни – 8 (фиг. 1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи:
храни, фуражи и материали в контакт с храни.

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – 51 нотификации,
които се разпределят в следните категории:

Птиче месо и продукти от птиче месо – 13 нотификации:
Salmonella в замразено пилешко месо от Франция, в охладено смяно
пуешко месо от Полша и в замразено механично сепарирано (MSM) пуешко
месо от Белгия; *Salmonella enterica ser. Infantis* в охладени пилешки крака
от Полша, в замразени, осолени пилешки филета с добавена вода от
Унгария и замразени пилешки хапки от Словакия; *Salmonella enterica ser.*
Enteritidis в охладено пилешко месо от Полша, в охладени пилешки филета

и обезкостени пилешки крака с кожа от Полша, в замразени пилешки филета също от Полша; *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в охладено пуешко месо и пилешки колбаси от Франция и в замразени халал пилешки филета от Румъния; *Salmonella enterica ser. Infantis* и *Salmonella enterica ser. Newport* в охладени пуешки крака от Полша и *Listeria monocytogenes* в замразени пуешки крака от Франция.

Плодове и зеленчуци – 7 нотификации: консервирана сладка царевица от Франция с повредени опаковки; стъклени фрагменти в стъклени буркани съдържащи каперси от Италия; оксамил в моркови от Италия; възможно наличие на стъкло в сушена леблебия от Италия; високи нива на йод в сушени водорасли от Южна Корея; хлорпирифос в ябълки от Полша и фитохемаглутинин в замразен червен боб от Турция.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 нотификации: наличие на неразрешената субстанция мелатонин в хранителна добавка от Полша; хранително натравяне (смърт) по подозрение, че е предизвикано от хранителна добавка от САЩ; наличие на забранената съставка йохимбинов екстракт в хранителна добавка от Холандия; нежелана реакция (хепатит) по подозрение, че е предизвикана от хранителна добавка от Обединеното кралство и полициклични ароматни въглеводороди в резвератролова (резвератролът е стилбеноид, вид естествен фенол и фитоалексин, който се произвежда по естествен път от няколко вида растения) добавка от САЩ.

Материали в контакт с храни – 4 нотификации: миграция на първични ароматни амини от найлонови черпаци с неизвестен произход, от найлонова белачка на картофи също с неизвестен произход, от найлонови лъжици от Китай и от кухненски прибор също от Китай.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 3 нотификации: Diarrhoeic Shellfish Poisoning (DSP) токсини – окадаична киселина в живи миди от Италия (2) и Diarrhoeic Shellfish Poisoning (DSP) токсини в живи миди от Франция.

Риба и рибни продукти – 3 нотификации: хранителен взрив предизвикан от хистамин в замразени филета от риба тон от Виетнам; наличие на неразрешени миди, целина и ечемик в салата със скариди от

Белгия и **недекларирана млечна съставка** в замразени рибни филета от Обединеното кралство.

Мляко и млечни продукти – **3 нотификации:** *Listeria monocytogenes* в охладено пастьоризирано сирене от овче мляко от Франция, в полутвърдо сирене от Швейцария и в топки от козе сирене, пълнени с мед от Франция.

Зърнени и тестени изделия – **2 нотификации:** чуждо тяло (цял лешник и черупка) в бисквити с лешници от Франция и **пластмасови фрагменти** в тъмни багети от Германия.

Сладоледи и десерти – **2 нотификации:** **метални фрагменти** в сладолед от Обединеното кралство и **недекларирана млечна съставка** в сладолед също от Обединеното кралство.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – **2 нотификации:** **метални парчета (1мм)** в турски колбаси с чесън от Холандия и **шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в замразено филе от Белгия.

Ядки, продукти от ядки и семена – **2 нотификации:** **недекларирани бадеми и кашу** в лешници от Холандия и **афлатоксини** във фъстъци от Камерун.

Яйца и яйчни продукти – **1 нотификация:** *Salmonella* в течен яйчен белтък от Белгия.

Мазнини и масла – **1 нотификация:** **минерално масло и глицидилови естери** в оризово олио от Тайланд.

Безалкохолни напитки – **1 нотификация:** **недекларирана целина** в зеленчукова напитка от Германия.

Други хранителни продукти/смесени – **1 нотификация:** **отровен органичен растителен екстракт** от глициния (*Wisteria*) от Франция.

Готови ястия и закуски – **1 нотификация:** **недеклариран ечемик** в картофен чипс от Литва.

През месец май 2020 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираната страна е Франция с 9 нотификации, следвана от Полша с 8 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСНАТ ВНОС - 66 нотификации,

които се разпределят в следните категории:

Ядки, продукти от ядки и семена – 19 нотификации: афлатоксини във фъстъци от Индия (4), от Аржентина (3), от САЩ (2), от Парагвай и от Бразилия, както и в шамфъстък от Иран; *Salmonella* в сусам от Судан, Индия и от Етиопия; липса на **Общ входящ документ (CED)** за блокчета от шамфъстък от Турция и в лешникови блокчета също от Турция; **опит за нелегален внос и липса на здравен сертификат** за фъстъци от Гана и **охратоксин А** в сушени смокини от Турция.

Плодове и зеленчуци – 15 нотификации: форметанат в чушки от Турция (2); **пиридабен и фенамифос** в чушки от Турция; **фостиазат** в чушки от Турция; **пиридабен и диметоат и наличие на неразрешената субстанция ометоат** в чушки от Турция; **тебуфенпирад** в чушки от Турция; **пиридабен** в чушки от Турция; **високи нива на *Escherichia coli*** в листа бетел от Шри Ланка; **наличие на неразрешената субстанция фенбутатинов оксид** в лимони от Турция; **наличие на неразрешените субстанции профенофос и фипронил** в чушки от Доминиканската република; **пиридабен и ацетамиприд** в чушки от Турция; **охратоксин А** в сушени смокини от Турция; **пиридабен и фостиазат** в чушки от Турция; **ацетамиприд** в чушки от Турция и **неправилен (ветеринарен) Общ входящ документ С(V)ED** за сушени лимонови резени също от Турция.

Риба и рибни продукти – 8 нотификации: **опаразитяване с *Anisakis*** на замразена скумрия от Китай (3) и от Чили; **опит за нелегален внос** на различни хранителни продукти от Гана; **неразрешено влагане на оцветител Е 123 – амарант** в замразена риба от Гвиана; **неправилно етикетирание** на замразена риба Аляски минтай (*Theragra chalcogramma*) от Китай и **влошен температурен контрол** на замразена риба тон от Сейшелските острови.

Фуражни суровини – 6 нотификации: *Salmonella enterica ser. anatum* в рибно брашно от САЩ; *Salmonella enterica ser. Livingstone* в рибно брашно от САЩ; *Salmonella* в рапично брашно от Русия; *Salmonella enterica ser. Infantis* в царевича също от Русия; **слънчогледово къспе** от Украйна, **заразено с плесени и афлатоксини** във фъстъци от Аржентина.

Зърнени и тестени изделия – 5 нотификации: охратоксин А в брашно от черна киноа от Перу; тиаметоксам в ориз басмати от Индия; **неразрешено влагане на оцветител Е 102 – тартразин** в юфка от Филипините; **наличие на неразрешената субстанция трициклазол** в ароматен ориз от Бангладеш и **високи нива на Е 200 – сорбинова киселина** в кроасани с шоколад от Босна и Херцеговина.

Билки и подправки – 5 нотификации: *Salmonella* в черен пипер от Бразилия (4) и от Китай.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 2 нотификации: влошен температурен контрол на замразени пилешки филета от Украйна и *Salmonella* в замразени пилешки гърди от Бразилия.

Готови ястия и закуски – 2 нотификации: **неразрешено влагане на оцветител Е 110 – Сънсет Жълто FCF** в снакс от Филипините (2).

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 1 нотификация: влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига на замразени миди от Чили.

Мазнини и масла – 1 нотификация: **неразрешено влагане на оцветителите Судан 1, Судан 3 и Судан 4** в палмово масло от Сенегал.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на формалдехид и меламин от декорирани чаши направени от бамбукови фибри от Китай.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: афлатоксини във фъстъци за храна на птици от Аржентина.

През месец май 2020 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираната страна е Турция с 16 нотификации, следвана от Индия и Бразилия с по 6 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 72 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Птиче месо и продукти от птиче месо – 37 нотификации: *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в охладени пилешки гърди от Полша (7), в охладени пилешки крила от Полша (3), в охладени пилешки бутчета от Полша (3), в охладени пилешки четвъртини от Полша (3), в охладени

пилешки крака от Полша (2), в охладени пилешки филета от Полша (2), в охладени пилешки продукти от Полша, в пресни пилешки четвъртини от Полша, в охладено пиле от Полша и в замразени пилешки крила също от Полша; *Salmonella enterica ser. Infantis* в охладени пилешки гърди от Полша (4), в охладени пилешки бутчета от Полша, в охладени четвъртини от пилешки бутчета от Полша, в охладено пиле от Полша, в охладени пилешки четвъртини от Полша, в охладени пилешки крака също от Полша; *Salmonella enterica ser. Newport* в охладени пилешки гърди от Полша (2); *Salmonella enterica ser. Derby* в пилешки филета от Полша и *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в охладени пуешки гърди също от Полша.

Плодове и зеленчуци – 11 нотификации: афлатоксини в сушени смокини от Турция и в сушени черници също от Турция; *Salmonella* в листа бетел от Тайланд и от Шри Ланка и в спанак от Италия; *Escherichia coli* и *Salmonella enterica ser. Weltevreden* в листа бетел от Шри Ланка; наличие на неразрешената субстанция процимидон в черно грозде от Молдова; хлорпирифос в круши от Китай; кадмий в спанак от Холандия; прохлораз в драконов плод от Колумбия и високи нива на *Escherichia coli* в листа бетел от Шри Ланка.

Билки и подправки – 4 нотификации: *Salmonella* и високи нива на *Escherichia coli* в босилек от Тайланд и в листа моринга от Шри Ланка; *Salmonella* в листа от кафиров лайм от Южна Африка и високи нива на *Escherichia coli* в кориандър от Тайланд.

Риба и рибни продукти – 3 нотификации: *Listeria monocytogenes* в крем от пъстърва с масло от Румъния и в охладена и опушена риба треска от Испания, високи нива на Е 210 – бензоена киселина в охладена скумрия от Румъния.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: *Listeria monocytogenes* в нарязан салам от Италия и в охладен, суров говежди стек от Холандия и шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в замразени агнешки филета от Нова Зеландия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: недеклаиран лешник в шоколад от Белгия и **атропин и скополамин в листа от къпина от България.**

Сладкарски изделия – 2 нотификации: наличие на неразрешените оцветители родамин В и Оранже II и неправилно етикетирание (не е описан вида на брашното) на масала от Пакистан и недекларирани лешник, яйце, млечна съставка, соя и пшеница във вафли от Германия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 2 нотификации: 2,4-динитрофенол (DNP) продаван чрез Интернет (2).

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на първични ароматни амини от найлонова бъркалка от Китай и миграция на формалдехид и меламин от комплект чинии от бамбукови влакна също от Китай.

Ядки, продукти от ядки и семена – 2 нотификации: CBD масло и наличие на неразрешената нова хранителна съставка канабидиол (CBD) в шоколадови продукти с ядки продавани чрез Интернет и афлатоксини в сусам от Нигерия.

Зърнени и тестени изделия – 1 нотификация: тиаметоксам и наличие на неразрешената субстанция трициклазол в ориз от Индия.

Фуражни суровини – 1 нотификация: *Salmonella* в соеви кюспета от Украйна.

Мед и пчелно млечице – 1 нотификация: наличие на забранената субстанция нитрофуран в пчелен мед от Украйна.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: високи нива на Е 210 – бензоена киселина в червени чушки със сирене от Република Северна Македония.

През месец май 2020 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираната страна е Полша с 37 нотификации, следвана от Шри Ланка с 4 нотификации. България е нотифицирана веднъж.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 38 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 9 нотификации: наличие на неразрешената нова хранителна съставка

канабидиол (CBD) в хранителни добавки от Обединеното кралство (4), Холандия и от Швейцария, в сурово конопено масло също от Холандия; хранително натравяне по подозрение, че е предизвикано от ентеротоксин продуциран от *Bacillus cereus* в хранителна добавка от САЩ и високи нива на куркумин в хранителна добавка от Германия.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 7 нотификации: *Salmonella enterica ser. Infantis* в замразени пилешки бутчета от Унгария, Румъния и Полша и в замразени пилешки филета от Украйна; *Salmonella enterica ser. Saintpaul* в пуешки гърди от Полша; *Salmonella enterica ser. Mbandaka* в замразени пилешки бутчета от Полша и *Salmonella* в замразени пуешки филета също от Полша.

Фуражни суровини – 6 нотификации: циперметрин в ечемик от Франция; *Salmonella enterica ser. Agona* в печени соеви зърна от Белгия; *Salmonella enterica ser. Senftenberg* в слънчогледови кюспета от Холандия; високи нива на флуор в амониев фосфат от Финландия; *Salmonella enterica ser. Liverpool* и *Salmonella enterica ser. Mbandaka* в соево брашно от Холандия и *Salmonella* в агнешко месокостно брашно от Испания.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 5 нотификации: високи нива над допустимите стойности на дорамектин в замразено говеждо месо от Бразилия; високо бактериално число и високи нива на *Enterobacteriaceae* в замразени свински черва от Полша, негодни за човешка консумация; *Salmonella* в охладени говежди ролца от Ирландия; охладено говеждо месо от Италия, получено от животни, които не са престояли карентните срокове за ветеринарно медицински препарати и влошено проследяване (подправяне на паспорти) на конско месо от Холандия.

Супи, сосове и подправки – 2 нотификации: кетчуп с лук от Дания, заразен с плесени и наличие на неразрешен сулфит в горещ чили сос от САЩ.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 1 нотификация: норовирус в живи миди от Франция.

Зърнени и тестени изделия – 1 нотификация: повредена опаковка на напитка с грис от Австрия.

Комбинирани фуражи – 1 нотификация: наличие на неразрешената фуражна добавка канабидиол (CBD) в конопени пелети за коне от Германия.

Фуражни добавки – 1 нотификация: олово в манганов сулфат монохидрат от Бразилия.

Хранителни добавки и ароматизанти – 1 нотификация: чужди тела (2 парчета с големина от 1-1.5 см) в съгъстващ прах от Франция.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: миграция на формалдехид и меламин и погрешно етикетирание на чаши за кафе направени от меламин и бамбукови фибри, но са декларирани, че са направени от бамбук от Китай.

Плодове и зеленчуци – 1 нотификация: високи нива на E 200 – сорбинова киселина в сушени сини сливи от Холандия.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: неразрешено влагане на оцветител E 143 – фаст гриин FCF/FD&C зелено в безалкохолна напитка от Виетнам.

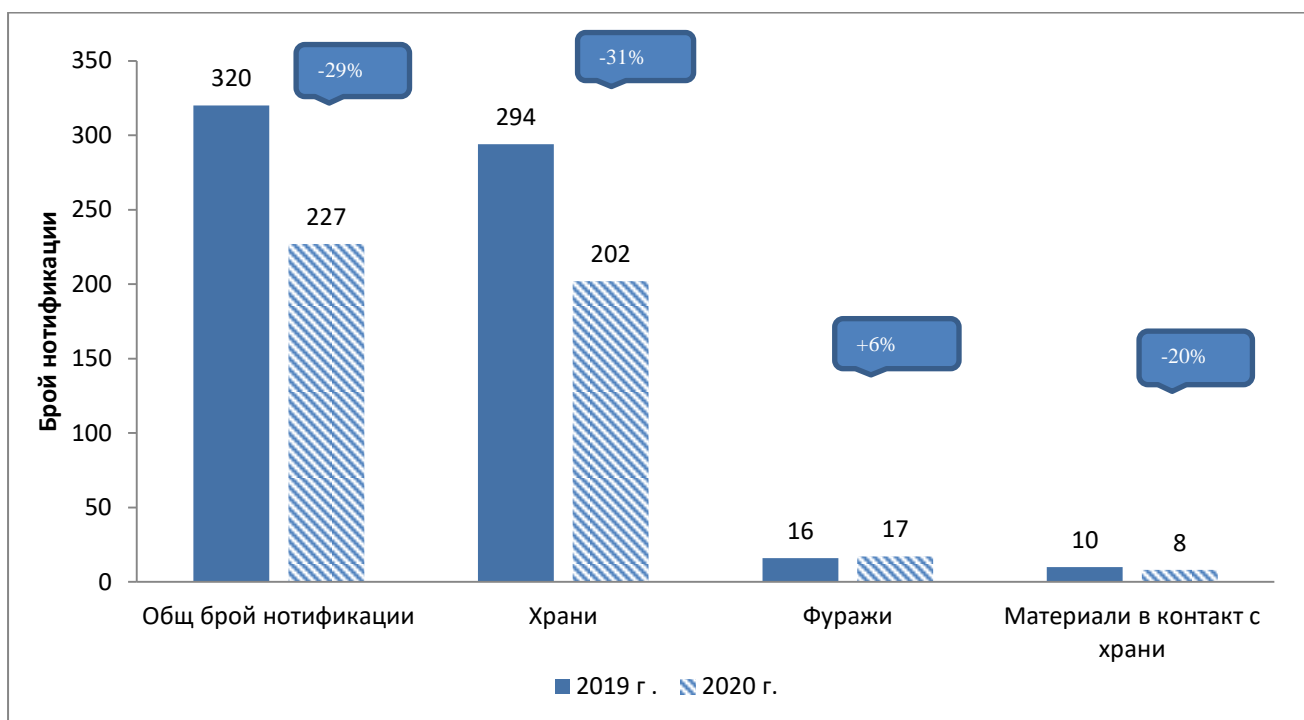
Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: подута опаковка на дресинг от кисело мляко от Холандия.

През месец май 2020 г., при нотификациите за проследяване най-често нотифицираната страна е Холандия със 7 нотификации, следвана от Полша с 5 нотификации.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

Направена е съпоставка на **броя** нотификации спрямо същия период през предходната година общо и по групи за **м. май 2019 г.** и **м. май 2020 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. **Запазва се тенденцията** най-много нотификации да са докладвани в групата на храните. Наблюдава се **понижение** при общия брой нотификации с 29%; при храните с 31% и при материалите в контакт с храни с 20%. **Слабо повишение** се наблюдава при фуражите с 6%.

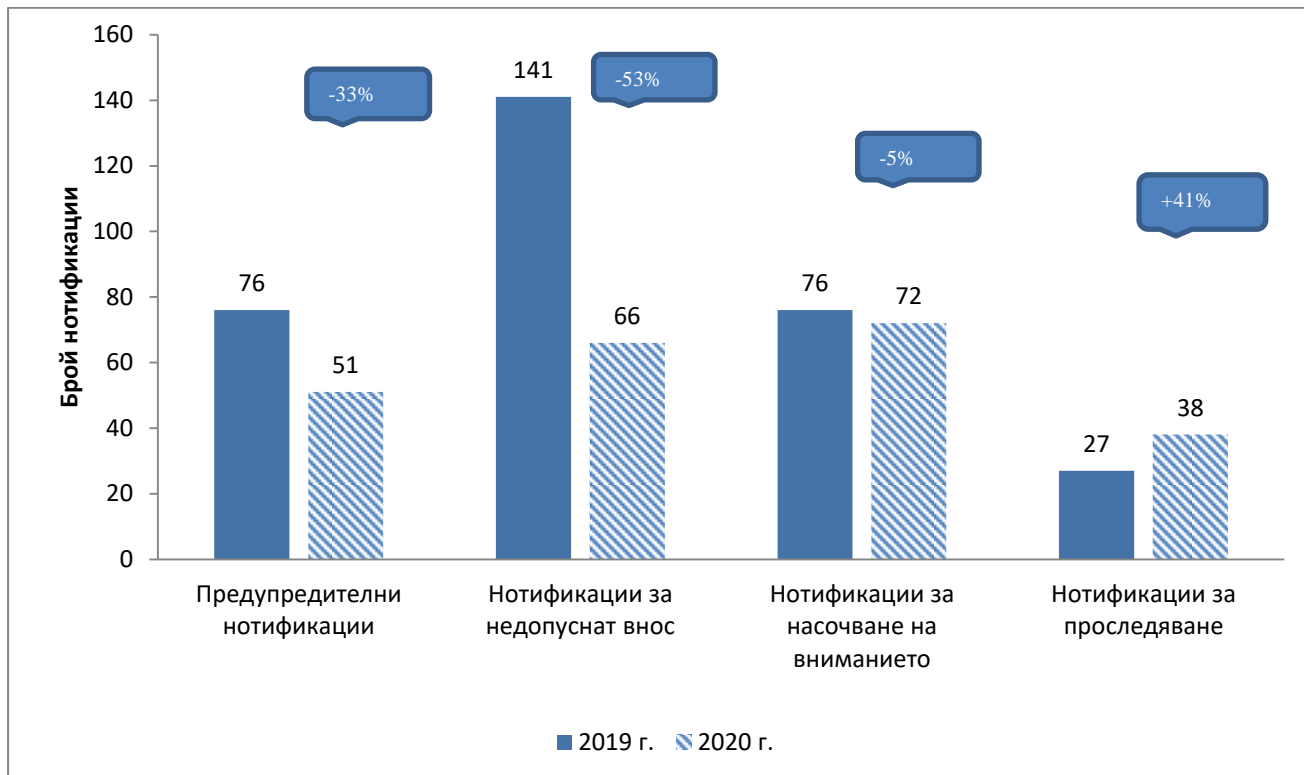
За месец май 2020 г. се наблюдава ясна тенденция на понижение при всички категории нотификации с изключение на фуражите.

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. май 2019 г. и м. май 2020 г.

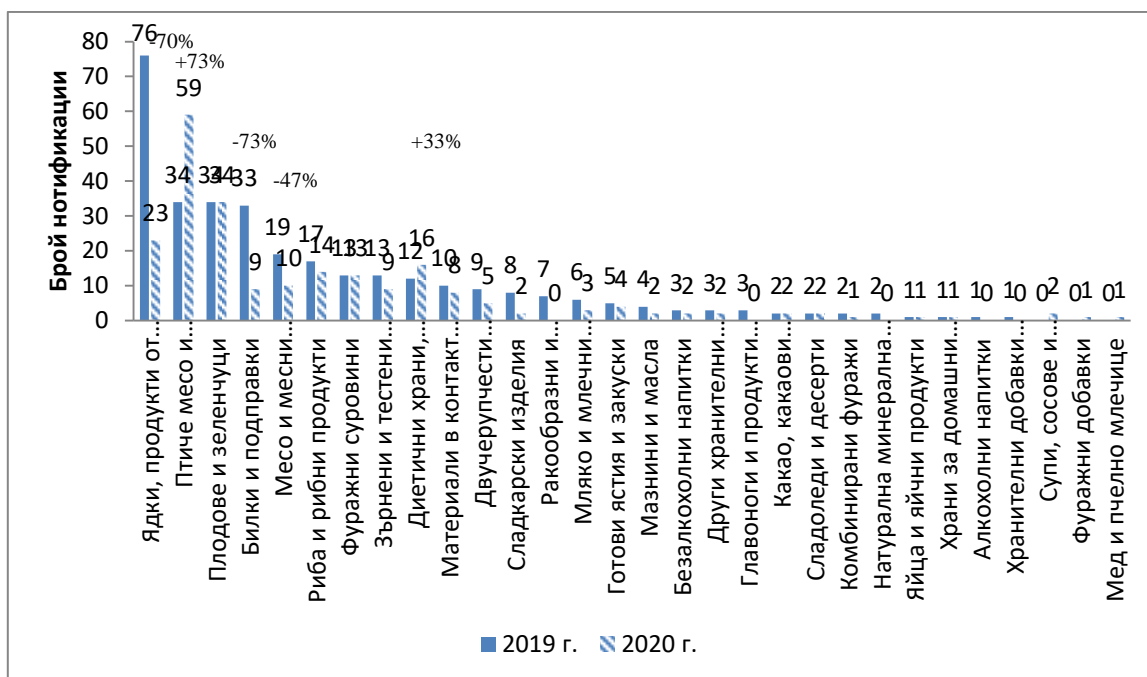
На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по **ВИД**. **Понижение** се наблюдава, както следва: при предупредителните нотификации с 33%; при нотификациите за недопуснат внос с 53% и при нотификациите за насочване на вниманието с 5%. **Повишение** се наблюдава само при нотификациите за проследяване с 41%.

За месец май 2020 г. се наблюдава ясна тенденция на понижение при всички видове нотификации с изключение на нотификациите за проследяване.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

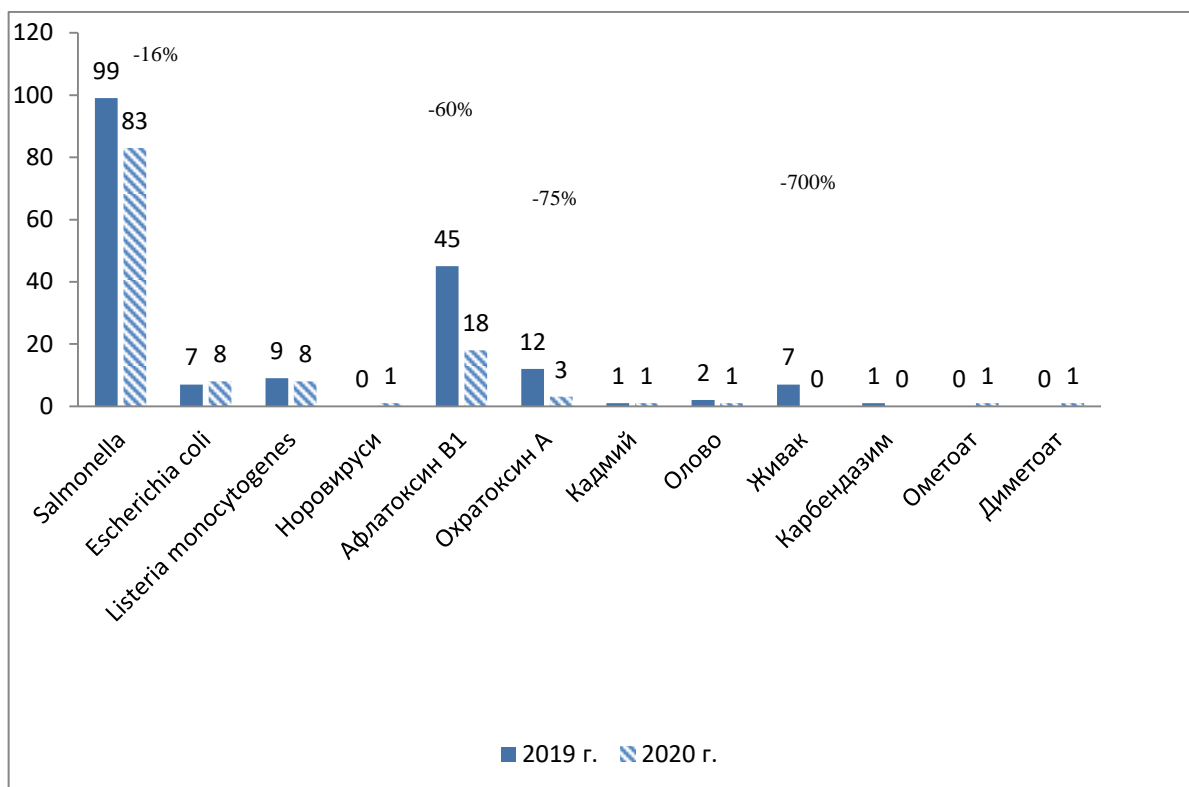
На фиг. 4 са съпоставени данните за месец май 2019 г. и май 2020 г. според категориите продукти. **Понижение** се наблюдава при „Ядки, продукти от ядки и семена“ със 70%; при „Месо и месни продукти (различни от птиче месо)“ с 47% и при „Билки и подправки“ със 73%. **Повишение** се наблюдава при „Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“ с 33% и при „Птиче месо и продукти от птиче месо“ със 73%.

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

След съпоставка на данните за месеците май 2019 г. и май 2020 г., може да се направи извод, че има две тенденции: тенденция на понижение при ядки, продукти от ядки и семена, при месо и месни продукти (различни от птиче месо) и при билки и подправки и тенденция на повишение при диетичните храни, хранителни добавки и обогатени храни и при птиче месо и продукти от птиче месо.

На фиг. 5 са показани някои от основните **причини** за нотифициране на храните и фуражите за месец май 2019 г. и май 2020 г. При патогенните микроорганизми се наблюдава **спад** като при *Salmonella* достига 16%. При микотоксините също се наблюдава **спад** като при афлатоксин В1 достига 60%, а при охратоксин А достига 75%. При тежките метали също се наблюдава **спад** като при живака достига 700%. Пестицидите запазват ниски нива.

Фиг. 5 Разпределение на броя нотификации по причини

От обобщените данни за месеците май 2019 г. и май 2020 г. може да се направи извод, има ясна тенденция на понижение при всички причини за нотифициране.

Приложение

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопуснат внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи.

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на ЦОРХВ <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис

младши експерт в Дирекция КРОКЦ

12.06.2020 г.

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056